

Општина УБ – SWOT анализа

Општина Уб се налази у Централној Србији, у Колубарском округу. Захвата површину од 456,14 км². На северозападу, општина Уб се граничи са општином Владимирци, на северу и североистоку са Обреновцем, истоку са Лазаревцем, југоистоку и југу са Лајковцем, на југозападу са општином Ваљево и на западу са Коцељевом. Општина Уб се пружа између 44°20'56,137" и 44°35'08,186" северне географске ширине и 19°51'37,866" и 20°14'46,673" источне географске дужине. Најсевернија тачка се налази на месту где река Вукодраж престаје да чини границу општине, најисточнија тачка је на напуштеном кориту Колубаре, најјужнија тачка на месту где Лозничка река престаје да чини границу, а најзападнија се налази на развођу реке Уба и његове леве притоке Буковице, на путу Ваљево-Коцељево.

Територија општине је неправилног геометријског облика. Правцем исток-запад пружа се дужином од 30,77 км, а правцем север-југ 26,32 км. Најнижа тачка је на месту где река Тамнава напушта територију општине Уб (80 m н.в.), а највишу представља врх на брду Камењак, у јужном делу општине (376 m н.в.). Ако узмемо у обзир и антропогени утицај на рељеф, тачније експлоатацију угља Колубарског басена, тада је најнижа тачка општине 51 m, на месту површинског копа "Тамнава – Западно поље".

Тренутно стање планске документације о природним непогодама за општину Уб карактерише непотпуност и недоступност информација о ризицима од могућих природних непогода, као и о последицама које могу изазвати, при чему се посебно издваја недовољно учешће јавности "public participation". Посебно се издваја недовољан капацитет локалних органа, стручних служби и консултаната за савремени приступ управљању ризицима од природних непогода, као и неадекватан мониторинг природних, природно-антропогених и антропогених процеса у циљу заштите од природних непогода. Тренутно стање карактерише и непостојање јединствене базе података (Геопортал) о просторном размештају одређених природних непогода.

Стање укупног система заштите од природних непогода у општини Уб није задовољавајуће, посебно у односу на просторне аспекте управљања ризиком. Савремен концепт заштите и управљања полази од чињенице да је на свим нивоима и у свим фазама планирања потребно дефинисати прихватљив ниво ризика од природних непогода, па затим системом превентивних, организационих и других мера и инструмената интервенисати у циљу спречавања њиховог настанка, односно смањивања последица непогода на прихватљив ниво.

Да би се могла извршити правилна процена степена повредивости простора општине Уб, односно ограничења за његово коришћење, *потребно је приступити изради катастра угрожености простора од природних непогода* у функцији просторног планирања. На бази сазнања и истраживања направила би се листа тачака и ареала могућих ризика, вероватноће појављивања, обима последица и на основу тога дефинисање планова заштите и приоритета заштите у планирању простора Републике.

Општина Уб до завршетка израде **Процене угрожености од елементарних непогода и других несрећа** није имала јединствену и јасно дефинисану политику заштите од природних непогода,

већ се овај проблем решавао или кроз секторске студије за поједине врсте непогода или као саставни део разних планских докумената. Због тога, урађена Процена је од посебне важности, јер је уз одговарајуће планске и друге потребне мере и инструменте подржана и адекватном законском, просторно-планском, урбанистичком и техничком регулативом, нарочито у вези са политиком коришћења земљишта, изградње објеката и техничке инфраструктуре. *Недостатак израђене Процене је одсуство мултихазард карата, које су први и најважнији корак у дефинисању ризика од природних непогода на некој територији.*

Синтезна SWOT анализа природних непогода у стратешким докуменатима за општину УБ

НАГЕ (постојеће)	СЛАБОСТИ (унутрашње)
<ul style="list-style-type: none"> – Постојећа просторно-планска документација (ПП Општине, Студија о процени угрожености општине елементарним и другим опасностима, оперативни план одбране од поплава, карте нестабилних падина, итд.); – Постојање система за пасивну и активну заштиту од поплава; – Предвиђена издвајања из буџета општине за израду неопходне документације за процену и смањење угрожености територије општине природним непогодама; – Пораст свести о потреби планирања заштите од природних непогода на локалном нивоу, спровођења анализе, детерминисања и управљања ризицима од природних непогода. 	<ul style="list-style-type: none"> – Некомплетна просторно-планска документација за различите врсте природних непогода; – Недовољан капацитет и обученост локалних органа, стручних служби и консултаната за савремени приступ управљању ризицима од природних непогода; – Постојање површина деградираних рецентним ерозивним процесима, а одсуство адекватног мониторинга; – Постојање Стратегије заштите од природних непогода на нивоу општине – али је ниво обраде и апликативности незадовољавајући; – Непостојање јединствене базе података о просторном размештају природних хазарда, односно детерминисање потенцијално критичних зона (мултихазард карте).
МОГУЋНОСТИ (развојни потенцијали)	ПРЕТЊЕ (развоју)
<ul style="list-style-type: none"> – Повећање степена геолошке истражености и проучености простора у погледу нестабилности и сеизмичности терена; – Израда мултихазард карата на основама GIS технологија (карте сеизмичности терена, ерозионих подручја, катастра клизишта, плавних зона, итд); – Формирање инфраструктуре и кадра који би се бавио природним хазардима на нивоу општине (земљотресима, клизиштима, одронима, бујицама, итд.); – Иницирање и подстицање осигурања од природних непогода учешћем свих осигуравајућих компанија; – Израженије укључивање јавности "public participation"; – Могућност медијске презентације проблема, потреба и резултата везаних за заштиту од природних хазарда на нивоу општине. 	<ul style="list-style-type: none"> – Неусаглашено секторско планирање и слаба координација надлежних институција, служби и организација; – Непостојање локалних кадрова за реамбулацију базних подлога (карта сеизмичке активности, ерозије земљишта, плавних зона, катастри клизишта, бујичних токова, противбујичних објеката, противпожарна карта, карте мултихазарда...) и примену савременог приступа управљању ризиком од природних непогода; – Даљи негативан утицај антропогеног фактора на деградацији природних услова и повећање учестаности и интензитета природних непогода (клизишта, бујица, поплава...); – Недостатак довољних финансијских средстава за развој, опремање и обуку надлежних органа, служби и јединица укључених у управљање ризиком;

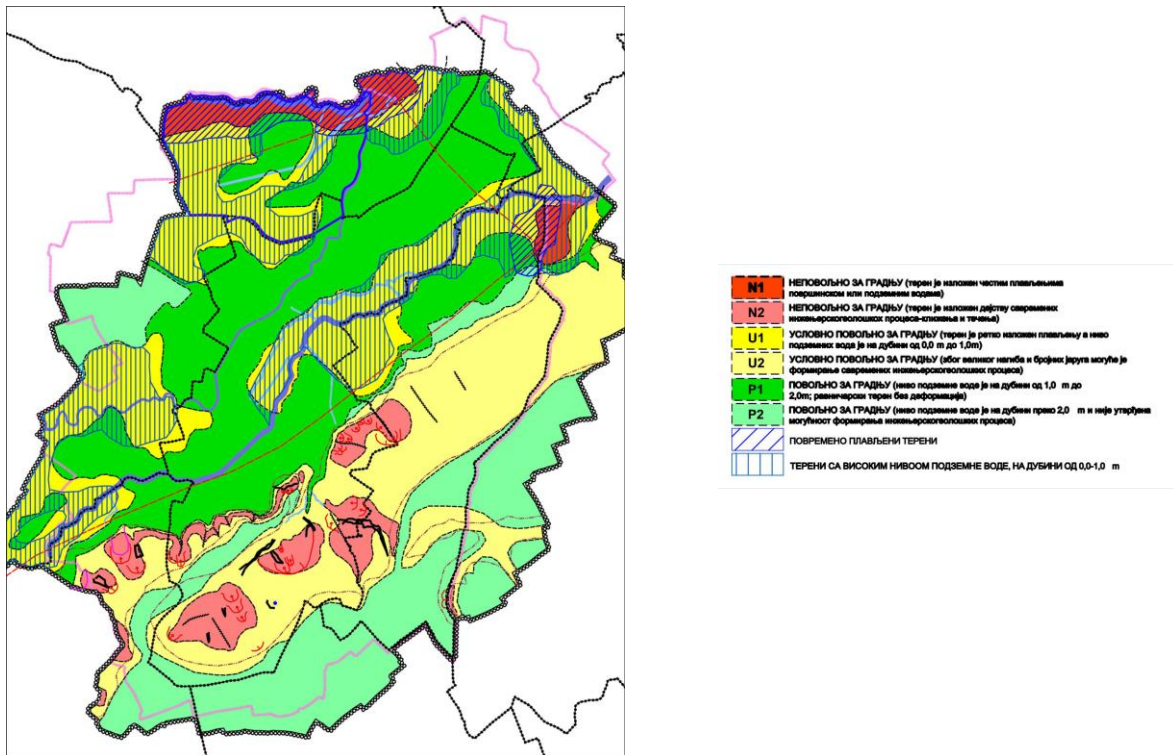
Постојећа планска документација:

1. Просторни план јединице локалне самоуправе Уб – 2011. година, обрађивачи "Јединица локалне самоуправе Уб, Архитектонски факултет Универзитета у Београду, Истраживачко пословни центар";
Недостаци: недовољна обрађеност природних непогода. Неопходно извршити измену и допуну ПП у складу са природном непогодом која се десила 2014. Године и то у делу заштите од поплава и клизишта).
Препорука: Неопхода допуна ПП-а.
2. План генералне регулације "Уб 2025." (у даљем тексту: план), усвојен је 2012. године, обрађивач "АРХИПЛАН" Д.О.О. – Аранђеловац, а састоји се од:
СВЕСКЕ 1. –правила уређења, правила грађења и графички део
СВЕСКЕ 2. –документација

Измена и допуна Плана генералне регулације "Уб 2025.", извршена је 2014. године, обрађивач "ИСТ УРБАН" Д.О.О. Ниш.

Недостаци: Из текстуалног дела елабората плана види се да постоји инжењерскогеолошка документација, али је она веома генерализована. У оквиру плана третирану су инжењерскогеолошки услови и правила за изградњу, као и заштита од елементарних непогода, с тим да се у графичком делу то не може пратити. Заштита од природних непогода је веома површно урађена, на само једној страни, без мултихазард карте, што је апсолутно неприхватљиво.

Препорука: Неопхода допуна Плана генералне регулације анализом везаном за повредивост простора природним непогодама као ограничавајућим фактором просторног развоја.

Слика 1. Инжењерско-геолошка рејонизација подручја.

Постојећа ПП документација значајна за област заштите од природних непогода:

1. Стратегија локалног одрживог развоја
2. Просторни план општине Уб (недовољна обрађеност природних непогода)
3. Оперативни план одбране од поплава 2013
4. Генерални план "Уб 2025" (недовољна обрађеност природних непогода)
5. Елаборати о извршеним основним инжењерско-геолошким истраживањима терена централне зоне и градског подручја Уба за потребе детаљног урбанистичког плана
6. План детаљне регулације реке Тамнаве, 2006. година
7. План детаљне регулације за проширење акумулацијена реци Кладници и регулација Симића потока у КО Радљево, 2007. година

Непостојећа планска документа од значаја за заштиту од природних непогода:

1. Процена угрожености од елементарних непогода и других несрећа (у фази усвајања)
2. План издвајања ерозионих подручја
3. Катастар бујичних токова
4. Катастар изведених противерозионих и радова за одбрану од бујичних поплава
5. Катастар нестабилних падина
6. Катастар клизишта
7. Мултихазардне карате

ПРОПОЗИЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

1. Израда рефералних карата природних хазарда за територију општине Уб
 - Катастар клизишта на територији општине
 - Катастар угрожености територије општине природним хазардима (мултихазард карта)
2. Административно и институционално јачање локалних капацитета
 - Техничко и стручно јачање локалних капацитета ради превентивне заштите од природних непогода